

V Bruseli 17. marca 2021
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0224(COD)**

7064/2/20
REV 2 ADD 1

RECH 118
COMPET 132
IND 42
MI 92
EDUC 112
TELECOM 43
ENER 95
ENV 190
REGIO 38
AGRI 101
TRANS 142
SAN 115
CADREFIN 49
CODEC 224
PARLNAT 149

ODÔVODNENÉ STANOVISKO RADY

Predmet: Pozícia Rady v prvom čítaní na účely prijatia NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa zriaďuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inovácie, stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia a zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1290/2013 a (EÚ) č. 1291/2013

– odôvodnené stanovisko Rady
– schválene Radou 16. marca 2021

I. ÚVOD

1. Európska komisia 7. júna 2018 predložila na základe článkov 173, 182, 183 a 188 ZFEÚ návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (2021 – 2027)¹ – (ďalej len „program“).
2. Európsky parlament 13. júna 2018 ešte v predchádzajúcom volebnom období vymenoval za spravodajcu pre rámcový program² poslanca EP Dana NICU (S&D). Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko 17. októbra 2018³ a Výbor regiónov predložil svoje stanovisko na plenárnom zasadnutí 8. – 10. októbra 2018⁴.
3. Rada (pre konkurencieschopnosť) prijala čiastočné všeobecné smerovanie na zasadnutí 30. novembra 2018⁵. Európsky parlament hlasoval o svojej správe 12. decembra 2018⁶. V uvedených dokumentoch sa poskytli príslušné mandáty začať neformálne rokovania.
4. Európsky parlament a Rada ku koncu predchádzajúceho legislatívneho obdobia (2014 – 2019) s podporou Európskej komisie uskutočnili šesť politických trialógov (9. januára, 29. januára, 21. februára, 7. marca, 14. marca a 19. marca 2019).

¹ 9865/18 + ADD 1 – 6.

² Európsky parlament zvolený na volebné obdobie 2019 – 2024 toto vymenovanie potvrdil.

³ 13758/18.

⁴ 13759/18.

⁵ 15102/18 + ADD 1. Delegácia HU toto čiastočné všeobecné smerovanie nemohla podporiť.

⁶ P8_TA(2018)0509.

5. V nadväznosti na politický trialóg 19. marca 2019 spoluzákonodarcovia dosiahli komplexný spoločný výklad týkajúci sa väčšej časti právneho aktu⁷ s výnimkou – okrem iného – horizontálnych ustanovení súvisiacich s rokovaniami o viacročnom finančnom rámci (VFR) na obdobie 2021 – 2027.
6. Európsky parlament 17. apríla 2019 prijal pozíciu v prvom čítaní v rámci riadneho legislatívneho postupu, pričom zohľadnil znenie spoločného výkladu⁸, čím sa vytvorili podmienky pre skorú dohodu spoluzákonodarcov v druhom čítaní.
7. Rada pre konkurencieschopnosť 29. novembra 2019 prijala čiastočné všeobecné smerovanie k odôvodneniam a k prílohe IV o synergiách, ktoré neboli súčasťou spoločného výkladu⁹.
8. Európska komisia 4. júna 2020 predložila zmenený návrh, ktorým by sa finančné prostriedky z Nástroja Európskej únie na obnovu (Next Generation EU, NGEU) mali sprístupniť pre program Horizont Európa¹⁰.
9. Rada pre konkurencieschopnosť v nadväznosti na závery Európskej rady z 21. júla 2020 prijala 29. septembra 2020 všeobecné smerovanie k celému legislatívnemu balíku programu Horizont Európa¹¹ vrátane ustanovení týkajúcich sa rozpočtu a NGEU, medzinárodnej spolupráce a pridruženia tretích krajín k programu, ako aj synergií s inými programami Únie.

⁷ 7442/19. Výbor stálych predstaviteľov spoločný výklad potvrdil 27. marca 2019.

⁸ 8571/19.

⁹ 14298/1/19 REV1.

¹⁰ 8555/20.

¹¹ 11251/20 REV1 + COR1 a 11256/20.

10. V ďalších dvoch politických trialógoch, ktoré sa uskutočnili 6. októbra 2020 a 10. – 11. decembra 2020 spoluzákondarcovia dosiahli predbežnú politickú dohodu o všetkých otvorených otázkach. Túto politickú dohodu schválil Výbor Európskeho parlamentu pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) 17. decembra 2020 a Výbor stálych predstaviteľov 18. decembra 2020¹².
11. Predseda Výboru ITRE listom z 21. januára 2021 informoval predseda Výboru stálych predstaviteľov, že ak Rada formálne zašle Európskemu parlamentu svoju pozíciu v dohodnutom znení s výhradou overenia právnikmi lingvistami, odporučí plénu, aby v druhom čítaní Parlamentu akceptovalo pozíciu Rady bez pozmeňujúcich návrhov.

II. CIEĽ

12. Všeobecným cieľom programu je dosiahnuť vedecký, technologický, hospodársky a spoločenský účinok investícií Únie v oblasti výskumu a inovácie, aby sa posilnili vedecké a technologické základne Únie a podporila konkurencieschopnosť Únie vo všetkých členských štátoch vrátane jej priemyslu, dosiahnuť strategické priority Únie a prispieť k realizácii cieľov a politík Únie, riešiť globálne výzvy vrátane cieľov udržateľného rozvoja dodržiavaním zásad Agendy 2030 a Parížskej dohody o zmene klímy a posilniť európsky výskumný priestor. Prostredníctvom programu sa tak maximalizuje pridaná hodnota Únie, a to zameraním sa na ciele a činnosti, ktorých účinná realizácia nie je možná, ak členské štáty konajú samostatne, je však možná, ak spolupracujú.

¹² 14239/20.

III. ANALÝZA POZÍCIE RADY V PRVOM ČÍTANÍ

A. Všeobecné poznámky

13. Rada a Európsky parlament uskutočnili rokovania s cieľom uzavrieť skorú dohodu v druhom čítaní na základe pozície Rady v prvom čítaní, ktorú by Európsky parlament mohol schváliť bez zmien. V znení pozície Rady v prvom čítaní sa v plnej miere zohľadňuje kompromis, ktorý spoluzákonnodarcovia dosiahli.
14. Rada sa stotožňuje s cieľmi a zásadami uvedenými v pozícii Európskeho parlamentu v prvom čítaní a podporuje štruktúru programu, ktorá prispeje k dosiahnutiu týchto cieľov. Rada sa môže v plnom rozsahu stotožniť s pozíciou Európskeho parlamentu v prvom čítaní, pokiaľ ide o pravidlá účasti a šírenia, ako aj ustanovenia o vykonávaní, monitorovaní a podávaní správ.
15. Rada podporuje stanovenie oblastí možných výskumných a inovačných misií, ako aj oblastí možných inštitucionalizovaných európskych partnerstiev, ako sa uvádzajú v prílohe k nariadeniu. Rada tiež víta začlenenie osobitných ustanovení, ktoré sa týkajú Európskej rady pre inováciu, ktorá sa má zameriavať najmä na prelomovú a disruptívnu inováciu s osobitným dôrazom na inováciu vytvárajúcu trhové príležitosti, pričom zároveň bude podporovať všetky typy inovácie vrátane prírastkovej.
16. Podobne ako Európsky parlament sa aj Rada domnieva, že „rozširovanie účasti a posilňovanie európskeho výskumného priestoru“ predstavujú nevyhnutnú súčasť programu. V rámci programu Horizont Európa sa bude poskytovať pomoc krajinám, ktorých sa týka rozširovanie účasti v programe Horizont Európa, a podporovať široké geografické pokrytie v rámci projektov spolupráce. Rada podporuje vyčlenenie najmenej 3,3 % celkového rozpočtu programu Horizont Európa na zložku „rozširovanie účasti a šírenie excelentnosti“ v rámci časti programu nazvanej „Rozširovanie účasti a posilňovanie európskeho výskumného priestoru“, čím sa prispeje k znižovaniu rozdielov v oblasti výskumu a inovácie a dodrží sa zásada excelentnosti.

B. Konkrétne pripomienky

17. Na poslednom zasadnutí trialógu, ktorý sa konal 10. – 11. decembra 2020, boli spoluzákonodarcovia schopní dosiahnuť kompromis v týchto otvorených otázkach:

- **Rozpočtové aspekty:** Pokiaľ ide o „riadne“ finančné krytie, predbežná dohoda je v súlade s rozdelením, ako sa stanovuje vo všeobecnom smerovaní Rady, ktoré sa dosiahlo 29. septembra 2020. Pokiaľ ide o dodatočné navýšenie prostriedkov plynúce z rozpätia v rámci stropov VFR a navýšenie plynúce z pokút v rámci hospodárskej súťaže, spoluzákonodarcovia sa dohodli vymedziť v nariadení ich rozdelenie. Pokiaľ ide o dodatočné navýšenie prostriedkov plynúce zo zrušenia viazanosti, ich rozdelenie by sa malo určiť v spoločnom politickom vyhlásení. Okrem toho sa v nariadení orientačne rozdeľujú zdroje plynúce z NGEU.
- **Synergie s inými programami Únie:** predbežnou dohodou sa väčšina ustanovení súvisiacich so synergiami sústreďuje do jediného článku nariadenia. V politickej dohode sa predovšetkým zohľadňuje možnosť, že príspevky z určitých programov Únie možno považovať za príspevok zúčastneného členského štátu na európske partnerstvá.
- **Medzinárodná spolupráca a pridruženie tretích krajín:** do kompromisného znenia sa doplnili ustanovenia o finančných príspevkoch od pridružených krajín, zohľadnila sa v ňom možnosť obmedziť účasť právnych subjektov kontrolovaných nepridruženými tretími krajinami alebo právnymi subjektmi z nepridružených tretích krajín a zachováva sa v ňom flexibilný prístup, pokiaľ ide o čiastočné pridruženie tretích krajín k programu Horizont Európa.

IV. ZÁVER

18. Pozícia Rady v prvom čítaní k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (2021 – 2027), v plnom rozsahu zodpovedá kompromisu, ktorý sa dosiahol v rokovaní medzi Radou a Európskym parlamentom s podporou Európskej komisie.
19. Výbor stálych predstaviteľov sa preto vyzýva, aby Rade navrhol:
 - schváliť toto odôvodnené stanovisko Rady k jej pozícii v prvom čítaní a
 - zaslať toto vyhlásenie Európskemu parlamentu.
20. Po tom, ako Európsky parlament prijme svoju pozíciu v druhom čítaní, pričom schváli pozíciu Rady bez pozmeňujúcich návrhov, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Horizont Európa – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia (2021 – 2027), nadobudne účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku EÚ.